

ГОЛОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

11/10-104

07.02.2020

Голові Державної податкової
служби України

ВЕРЛАНОВУ С.О.

Шановний Сергію Олексійовичу!

Надсилаємо адресований Вам депутатський запит народного депутата України Южаніної Н. П., оголошений на засіданні Верховної Ради України 7 лютого 2020 року, для розгляду і надання відповіді автору запиту і Голові Верховної Ради України у встановлений чинним законодавством 15-денний термін.

Додатки: депутатський запит на 4 арк. у 1 прим.
матеріали на 4 арк.

З повагою

Дмитро РАЗУМКОВ

НАРОДНИЙ ДЕПУТАТ УКРАЇНИ
Южаніна Ніна Петрівна

01021, м. Київ, вул. Липська, 3, каб. 419, тел. (044)255-28-20

04.02.2020 р.

№ 199-02\63

Голові Державної податкової служби
України
ВЕРЛАНОВУ Сергію

04053, м. Київ, Львівська пл., 8

ДЕПУТАТСЬКИЙ ЗАПИТ

*Щодо можливого порушення законодавства
працівниками ГУ ДПС у Чернігівській області*

Шановний Сергію Олексійовичу!

У рамках робочого візиту групи народних депутатів України (Н. Южаніна, І. Геращенко та інших) 29.01.2020 року до міста Чернігова представниками місцевої громадськості було порушено низку актуальних питань щодо умов ведення бізнесу та проблем, які виникають у процесі взаємодії платників податків з контролюючими органами.

Обласна організація «Асоціація роботодавців Чернігівщини» повідомила, що з початком 2020 року ГУ ДПС у Чернігівській області почало масово розсилати підприємцям Чернігівщини запити ідентичного змісту з проханням надати завірені копії документів, що підтверджують фінансово-господарські відносини з придбання/продажу товарів, робіт/послуг як на митній території України, так і за її межами у зв'язку з проведенням перевірки достовірності декларування ПДВ до відшкодування з бюджету.

Так, у січні 2020 року більш ніж 100 підприємствам ГУ ДПС у Чернігівській області були направлені листи (копія додається) про надання документального підтвердження щодо здійснення операцій у зв'язку з проведенням перевірки достовірності декларування ПДВ до відшкодування з бюджету за грудень 2019 року, тобто на другий день після закінчення граничного терміну подання декларацій з ПДВ.

Такий лист був мною проаналізований на відповідність вимогам чинного законодавства.

Звертаю Вашу увагу, що відповідно до п. 200.10 ст. 200 Податкового кодексу України (далі — ПКУ) протягом 30 календарних днів, що настають за останнім днем граничного строку подання податкової декларації, контролюючий орган проводить камеральну перевірку даних податкової декларації або уточнюючих розрахунків (у разі їх подання).

Платники податку, які мають право на бюджетне відшкодування відповідно до цієї статті та подали заяву про повернення суми бюджетного відшкодування, отримують таке бюджетне відшкодування в разі узгодження контролюючим органом заявленої суми бюджетного відшкодування за результатами камеральної перевірки, а у випадках, визначених пунктом 200.11, — за результатами документальної перевірки.

Рішення про проведення документальної перевірки має бути прийнято не пізніше закінчення граничного строку проведення камеральної перевірки.

Проте в період проведення камеральної перевірки, без надсилання повідомлень про проведення документальних перевірок, ГУ ДПС у Чернігівській області надсилає платникам запити щодо необхідності документального підтвердження здійснених у грудні 2019 року господарських операцій, чим порушує вимоги п. п. 75.1.1 п. 75.1 ст. 75 ПКУ.

У листі-запиті для отримання документів ГУ ДПС у Чернігівській області посилається на пп. 16.1.5 п. 16.1 ст. 16, пп. 20.1.2, 20.1.6 п. 20.1 ст. 20, ст. 72, п. 73.2 ст. 73 ПКУ.

Стосовно переліку документів, які платникам необхідно надати, зауважу таке.

Згідно з листом-запитом документи поєднані у групи, проте немає їх конкретного переліку. Також однією з груп документів є «інші документи, що стосуються вищезазначених взаємовідносин», які жодним чином не можна охарактеризувати як конкретний перелік згідно з пп. 16.1.5 п. 16.1 ст. 16 ПКУ.

Крім того, ГУ ДПС у Чернігівській області просить надати не тільки первинні документи, а й документи, які не є первинними: «контракти (договори), пов'язані з купівлею/продажем товарів... та додатки до них; додаткові угоди, що укладались до контрактів (договорів), зміни та доповнення» та «документи, які підтверджують виконання договорів або наявність яких є обов'язковою згідно зі змістом контракту...»

Звертаю увагу, що згідно з правовою позицією Верховного Суду України, викладеною у постанові від 15.12.2015 р. № 21-4266a15, договір не є первинним обліковим документом для цілей бухгалтерського обліку, а свідчить лише про намір виконання дій (операцій) у майбутньому, а не про їх фактичне виконання, в той час як первинні документи складаються лише за фактом надання послуг. Відносно первинних бухгалтерських документів висловився Верховний суд України і в рішенні від 19 квітня 2016 року у справі № 21-4985a15, вказавши, що господарська операція пов'язана не з фактом підписання договору, а з фактом руху активів платника податків та руху його капіталу, а сам договір не є первинним обліковим документом для цілей бухгалтерського обліку.

Вказаної позиції дотримується і Верховний Суд у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду від 27 лютого 2018 року по справі №813/1766/17, адміністративне провадження №К/9901/3360/17 (ЄДРСРУ №72486685). 19 березня 2019 року Верховний Суд у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду в рамках справи №809/1718/15, адміністративне провадження №К/9901/19199/18 (ЄДРСРУ №80580345) підтвердив, що договір не є первинним обліковим документом для цілей бухгалтерського обліку.

Таким чином, вимагання контрактів (договорів) не відповідає ч. 1, 2 ст. 9 Закону «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», відповідно до вимог якого підставою для бухгалтерського обліку господарських операцій є первинні документи, які фіксують факти здійснення господарських операцій.

Серед кола платників податків, яким ГУ ДПС у Чернігівській області надсилаються такі листи-запити, є і приватне акціонерне товариство «Насіння Чернігівщини» (далі – Товариство).

Товариство з 2011 року є експортером та одним із лідерів національного ринку з експорту зерна гірчиці до країн Західної Європи.

Враховуючи специфіку діяльності — продаж насіння гірчиці за нульовою ставкою ПДВ (експорт зерна), ПрАТ «Насіння Чернігівщини» кожного місяця протягом 2019 року здійснювало декларування до відшкодування сум ПДВ за деклараціями.

До 2020 року процес відшкодування ПДВ не мав жодних відхилень від законодавства України та проходив відповідно до норм чинного законодавства.

Протягом 2019 року Товариством було задекларовано до відшкодування 11 389 749грн. та отримано бюджетного відшкодування у сумі 11 281 570грн., при цьому відшкодування ПДВ здійснювалось за камеральними перевірками ГУ ДПС у Чернігівській області.

Проте з початку 2020 року ГУ ДПС у Чернігівській області переформатувала свою роботу та почала надсилати зазначені запити.

Сума бюджетного відшкодування за листопад 2019 року Товариством була отримана із затримкою. Дана затримка — невиконання норм ПКУ, впливає на господарську діяльність підприємства, адже Товариство розраховує на ці обігові кошти та планує відповідно до них свою фінансово-господарську діяльність.

Такі дії з боку контролюючих органів я розумію як перевищення повноважень і після отримання відповіді залишаю за собою право звернутись до правоохоронних органів.

З метою парламентського контролю, керуючись ст. ст. 15,17,19 Закону України "Про статус народного депутата України",

прошу:

1. Надати доручення відповідним підрозділам ДПС України провести перевірку фактів, викладених у зверненні Обласної організації роботодавців «Асоціація роботодавців Чернігівщини», та надати результати перевірки.

2. У разі встановлення винних осіб притягнути їх до відповідальності згідно з чинним законодавством та надати таку інформацію.

Відповідь на даний запит прошу надати у передбачені ст. 15 Закону України "Про статус народного депутата України" строки.

Додатки: 1. копія звернення Обласної організації роботодавців «Асоціація роботодавців Чернігівщини» на 2 аркушах;
2. копія листа ГУ ДПС у Чернігівській області на 2 аркушах.

З повагою

Народний депутат України

Ніна ЮЖАНІНА

(1991)